A°. 1830.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag den 27 Maart.

N°. 25.

De prijs der Courant is, door het geheele Koningrijk, franco per post, in 't jaar f 9:00, half jaar f 4:50, quartaal f 2:25.

Alle Inzendingen, van Brieven, Advertentien, enz., geschieden aan de uitgevers dezer, welke aanstaan men verzoekt op Zegel te stellen.

De Gouverneur van Noord-Braband, van tijd tot tijd, in die betrekking, van *particuliere personen*, per brievenpost, stukken ontvangende, welke hier te lande, zonder frankeering, overgebracht de daarbij belanghebbende ingezetenen, door bijzondere personen, per post verzonden worden, verzoekschriften en andere stukken door hen behooren te worden *gefrankeerd*.

's Bosch, den 21 *Maart* 1830.

De Gouverneur voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD BREDA, gelet op het verzoek van de Correspondenten der Maatschappij: *tot verzachting van het lot van behoeftige kraamvrouwen en hare pas geboren kinderen*, binnen deze Stad, om op nieuw pogingen aan te wenden ter bevorderiug der deelneming aan dezelve, en om daartoe het doel der Maatschappij en de heilzame gevolgen, welke zij voor de mindere klasse hebben kan, meer algemeen te doen bekend worden; alsmede, om vervolgens de lijsten van inteekening andermaal rond te zenden; met te kennen geven voorts, door gezegde corresponderende leden, dat zij het genoegen hebben mogen smaken, van reeds in het afgeloopen jaar, en vooral in den zoo buitengewoon strengen winter, het weldadige dezer inrigting te bespeuren, daar reeds voor een twintigtal kraamvrouwen en kinderen de uitreiking in goederen en geld, volgens het reglement, is gedaan en welligt vele derzelven aan deze ondersteuning, onder Gods zegen, het behoud van het leven te danken hebben, of ten minsten daardoor in de gelegenheid zijn geraakt, om eenigermate in het anderszins volslagen gemis aan de eerste behoeften tegen de naaktheid en het gebrek te voorzien, hetwelk immer, maar vooral in dien hulp behoeftenden toestand, als deeluitwaardig moet beschouwd worden, en waarom gedachte Correspondenten het zich dan ook ten taak hebben gesteld, om volgverig op het ingeslagen voetspoor voort te gaan niet alleen, maar ook aan hare bemoeijingen die uitbreiding te geven, waarvoor dezelve, naar den aard der instelling, vatbaar zijn, niet twijfelende, of zij zullen daartoe eene gereede deelneming, daartoe genoegzame ondersteuning en aanmoediging vinden.

En Burgemeesters en Wethouders, volgaarne aan de uitnoodiging, zoo van zijnen kant gedaan, aan alle ingezetenen dezer Provincie; als van de Correspondenten gemeld, willende voldoen:

Brengen bij deze ter kennisse der gegoede klasse van ingezetenen en verdere aanzienelijken binnen deze Stad, dat de Inteekeninglijst voor de deelneming aan de Maatschappij van *Moederlijke Weldadigheid*, voor het Maatschappelijk jaar, aanvang nemende met den 1sten mei 1830, eerstdaags aan de huizen zal worden aangeboden, met bijvoeging van een exemplaar van het Reglement, waaruit van het doel dezer inrigting nader kan blijken; met opmerking, dat, volgens art. 2, zoo mannen als vronwen tot leden worden aangenomen; dat, volgens art. 4 en 6, voor het *gewoone* lidmaatschap, jaarlijks, in de maand Mei, zal worden betaald vijf guldens of meerder; terwijl, onder de benaming van *buitengewoone* leden, ook voor eene bijdrage beneden de vijf gulden, doch niet minder dan voor één gulden, kan deel genomen worden.

Het Stedelijk Bestuur, zich overigens gedragende aan den inhoud van het Reglement, vereenigt zich, vooral ten gevolge der mededeeling van de Correspondenten hiervoren gemeld, te mogen vleijen, dat deze weldadige instelling meer en meer gereeden bijval zal erlangen, en dat een iegelijk, welke daartoe daartoe in staat gesteld, ook bereidwillig zal zijn, om zich als *waarlijk* lid dan als *gewoon* of *buitengewoon*, te verbinden, ten einde gedachte Correspondeerende leden daardoor hare uitreiking zoo veel mogelijk zouden kunnen vermeerderen; en waartoe dezelve volgdarne van de zoo leden de aanvragen, die worden gedaan, zullen ontvangen, welke alsdan zullen behooren te worden gedaan aan Mevrouw C. J. EAES, geboren KEES, thans en M. E. SCHAUIKES, geb. VAN DER MEE.

BREDA, den 28 Maart 1830.

DE ROIJ.

Ter ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, — 26 Maart.

Het traktaat van vriendschap, scheepvaart en handel tusschen Z. M. den Koning der Nederlanden en de republiek Columbia, op den 1sten Mei 1829, gesloten, ziet thans het licht. In den aanhef van dit traktaat, hetwelk als een nieuwe blijk der bekommerdheid van Z. M. voor de welvaart van deszelfs onderdanen moet beschouwd worden, wordt vermeld, dat er sinds eenigen tijd, handelsbetrekkingen tusschen het Koningrijk der Nederlanden en de Republiek Columbia gevormd hebben, en het dus nuttig geoordeeld is, die betrekkingen door middel van een traktaat te beschermen. Het traktaat zelf, hetgeen overigens nagenoeg luidt als alle andere traktaten van dien aard, is door den heer *A. R. Falck*, Zr. Majs. Ambassadeur in Engeland en den heer *José Fernandez Madrid*, de gezant van Columbia, te Londen geteekend.

— Uit 's Gravenhage wordt ons gemeld, dat de centrale afdeeling der Tweede Kamer, op den 24 dezer, eene conferentie met Z. Exell. den Minister van financien heeft gehad. Men zegt, dat in dezelve over de nieuw voorgestelde accijns-wetten zou gehandeld zijn.

In ons vorig nommer is eene misstelling ingeslopen. Niet twee titels van het wetboek van strafvordering zijn door de Tweede Kamer der Staten-Generaal verworpen, maar drie titels, zijnde deze derde de tweeentwintigste of laatste titel, handelende *Van het ophouden en te niet gaan van vervolgingen en straffen*. Zoodat wij nu de nieuwe redactien te gemoet zien, niet van *twee*, maar van *drie* verworpen titels, namelijk de tweede, der de nu twee en twintigste. — Volgens onze laatste berigten was men reeds druk met het vervaardigen van deze nieuwe redactien bezig, zoo dat men verwachtte, dat dezelve, in de zitting, welke waarschijnlijk heden plaats heeft, zouden inkomen.

— Uit het requisitoir van den procureur-generaal bij het Hoog-Geregtshof te Brussel blijkt niet, dat de doodstraf tegen de beschuldigden in de zaak der zamenzwering van den heer *de Potter* c. s. zal geëischt worden, aangezien de daden dier heeren slechts als voorstellen tot het omverwerpen van de bestaande regering beschouwd schijnen te zullen worden, zonder dat dezelve eenig gevolg hebben gehad, en aldus alleen de 90ste en 102de artikelen van het Code Penal, waarbij de straf van bannissement wordt bepaald, zullen worden toegepast.

Behalve opgemeld requisitoir ziet ook nog de akte van beschuldiging in deze zaak het licht. Wij achten onze lezers niet te zullen doen, met hun de volgende bijzonderheden dezelve mede te deelen:

» De bij de beschuldigden *de Potter*, *Tielemans*, *Bartels* en *de Neve* gevonden papieren, stellen dun vijandig doel in het helderste daglicht.

» *De Potter* bekent, onder betuiging van de zuiverheid zijner oogmerken, dat hij de, in de nommers van *le Belge* en van den *Courrier des Pays-Bas* van den 3den Februarij 1830 geplaatste en nu geincrimeerde artikelen geschreven heeft.

» *Tielemans* bekent, den beschuldigden *de Potter* den brief van den 20sten januarij, houdende de statuten der confederatie, geschreven te hebben; maar houdt tevens staande, dat zulks niet meer was dan een der vrienschap aanbetrouwd ontwerp, waarvan de beschuldigde *de Potter misbruik had gemaakt*, door hetzelve in het licht te geven.

» *Bartels* erkent de schrijver te zijn der artikelen, geplaatst in de nommers van den *Catholique* van den 30sten januarij, 4, 6 en 7 Februarij 1830 en heeft geweigerd, te zeggen, op wiens last die artikelen in zijn blad geplaatst zijn.

» De *Neve*, *Coché-Mommens* en *van der Straten* bethigen geen deel aan het publiek maken der artikelen gehad te hebben.

Deze laatste worden, in de akte van beschuldiging, ook alleen van medepligtigheid aangeklaagd.

— Daar moeten te Leuven eenige ongeregeldheden op de vischmarkt hebben plaats gehad, waarmede de politie zich, misschien,

wat te krachtdadig, bemoeid heeft, hoezeer wij oordeelen, dat, in eene stad, waarin zulke oproer-kraaijers als de baardeloozeschrijvers der Leuvensche Courant wonen, en waar de professoren door de studenten op de straat beledigd en uitgejouwd worden, de policie wel eenigzins gestreng behoort te worden gehandhaafd. Hoe het zij, opgemelde leuvensche Courant, of, zoo men wil, *Journal de Louvain*, toont bij deze gelegenheid uit: *Burgers van alle standen, blijft, welke buitensporigheden de policie zich ook, jegens wien het ook zijn moge, veroorloofd, stil en onbeweeglijk* (mornes et insensibles)... *Del Courrier des Pays-Bas*, prijst zijnen leuvenschen confrater grootelijks wegens deze zijne gematigdheid, die hij in cas subject echter wat al te overdreven vindt. *Asinus asinum fricat.* » En zie daar echter" roept de *Courrier* op eenen tragi-komischen toon uit, » zie daar echter de taal van hen, die « het ministerie als oproerigen behandelt!!"

— In Parijs liep, den 22sten dezer, het gerucht, dat Engeland deszelfs bemiddeling aan den Prins *de Polignac* zou hebben doen aanbieden, ten einde de verschillen, die tusschen Frankrijk en den dey van Algiers gezeven zijn, in alle minne bij te leggen. Een aldaar uit Frankrijk ontvangen brief van Livorno, van den 20sten Februarij gedagteekend, behelst, omtrent deze aangelegenheden, het volgende:

Gisteren heeft het Toskaansche gouvernement de kooplieden officieel doen aankondigen, dat, volgens eene, tusschen Engeland, Frankrijk, Oostenrijk, Rusland en Pruissen, gesloten overeenkomst, alle maatregelen genomen zullen worden tot vernieling der drie Barbarijsche Staten Tripoli, Tunis en Algiers, en dat de Verheven Porte zijne toestemming gegeven heeft, dat deze landen in de bezittingen van den Pacha van Egijpte ingelijfd zullen worden."

Wij hebben ons niet kunnen weederhouden, deze voor geheel Europa zoo blijde tijding onzen lezeren mede te deelen, hoezeer wij, in weerwil van het officieel aanzien, hetwelk zij heeft, grootelijks aan de echtheid er van twijfelen.

Mengelingen.

Bijlage tot de redenoering van Mr. L. A. LUYBEN, in de zitting der tweede kamer van den 9 Maart l. l.

(Vervolg van bl. 226. Zie ons vorig nommer.)

Ik behoud het mij voor, om nader eens iets in het midden te brengen over de verhouding der R. C. Geestelijkheid tot de wetgeving der drukpers; maar nu dien de Heer L. bewaart, » dat men, door eene verkeerde uitlegging van art. 226 der grondwet, aan de ouders het regt betwist, om de opvoeding hunner » kinderen naar hunne inzigten te regelen, welk regt op de natuur steunt, en ouden is dan alle grondwetten;" zoo vraag ik met billijkheid: of de ingediende wet dan regering voor het onderwijs wel gebonden is bedoelt, dan om, van onze kinderen, vrije, wakkere, en echte Nederlanders te vormen? en of de ondervinding hieromtrent niet de heerlijkste resultaten heeft opgeleverd? en indien dan het Gouvernement de ouderen den zin betwist, om, maar al te dikwerf, door hunne eigene scheeve, donkere en bekrompene begrippen, de opvoeding hunner kinderen te verbasteren, is daarin dan zoo veel kwaads en schade gelegen? Hoe! wanneer de Regering, met eene krachtige hand, overal de inenting voorstaande, door hare welwillende pogingen, duizende kinderen tegen eenen gewissen dood beveiligt, zoude zij dan niet terug deinzen voor ouders, die, volgens het natuurregt van Mr. Luijben, petitioneerden, dat hunne kinderen de pokken mogten krijgen, en niet te sterven? Maar indien de tegenwoordige (ik laat er zelfs niet uitgesloten) moet toestemmen, dat de pligt des gouvernements medebrengt, te zorgen voor het physiek welzijn zijner jeugdige onderdanen, hoe veel pligtmatiger is dan niet de zorg voor het intellectuele of morele? Of mag de Nederlander alleen naar het dighaam een Nederlander zijn, en moet zijne ziel elders 't huis behooren? Betrieg ik mij niet, dan zit hier eigenlijk het geschilpunt, voor hetwelk men zich niet rond dient te zien van vreegere en latere eeuwen, dachten juist als onze regering over de opvoeding. De nuttigste wetten, zegt Aristoteles (*Politic. Lib. 7. 55*) baten niet, indien hunne burgers niet in den geest hunner regering worden opgevoed. Zonder eene opvoeding, volgens de wet (Thomas, *Doctrina de la Legisl.*, *Liv. 4. Art. 1. Chap. 2.*), zult gij geene burgers bezitten, een slechte kan eene opvoeding, door de regering bestuurd, die uitwerking (het nationaal karakter) onder het volk te weeg brengen, en eene zoodanige opvoeding kan niet anders dan een algemeen zijn. De kinderen (schrijft de Aartsbisschop van Mechelen) behooren minder aan hunne ouders, dan aan den staat, die de grondslagen der Bisschop Bossuet, in zijn *discours sur l'histoire universelle* bij) het beste, wat de Egijptenaars aan de Grieken geleerd hebben, was, om zich door de wetten te laten vormen voor het algemeen welzijn; de Grieksche jeugd beschouwde daarin, reeds van de wieg af, den geboortegrond, als eene algemeene moeder, aan welke zij meer nog dan aan hare ouders toebehoorde.

Mr. J. L. A. Luijben verschilt in zijne meening wel is waar lichtelijk breed van deze groote mannen, maar Mr. J. L. A. Luijben, is ook zeker geen Aristoteles of Filangieri, en allerminst een Bossuet of Fenelon!

De Edel M. Heer vraagt verder » of de Katholijken geene redenen hebben, om (NB.) over de inrigting van het onderwijs » de man meende zeker over de inrigting *der Commissien* van » onderwijs zich te beklagen, als bestaande dezelve hoofdzakelijk uit Hervormden;" dan wij vragen op onze beurt, of, tijdens de invoering van het verbeterd onderwijs, het gouvernement zich niet genoodzaakt heeft gezien, om hoofdzakelijk aan protestanten de zorg voor en het oprigt over het onderwijs toe te vertrouwen? Of het in dezen (*althans destijds*) met de meeste belangstelling in de beschaving der jeugd met regt vertrouwde en van hen de kundigste medewerking te gemoet zag? Want de Roomschen in Noord-Braband bezaten toch de geschiktheid niet tot den post van schooltoezigter, gelijk de heeren van Velthoven en van Mook, te Eindhoven; alle de Geestelijken stonden niet, met den Eerw. Pastoor Ooijen, te Breda, op denzelfden trap van kennis.

Mr. J. L. A. Luijben heeft, dit erkennen wij gaarne, hier niet over nagedacht, maar hij behoorde toch te denken, voor hij sprak, en dit te meer, daar niemand hem voor een orakel houdt, dan in zoo verre men soms niet weet, hoe men zijne woorden zal opvatten of wat hij met dezelven bedoelt.

Dit orakelspreukige treft ons onder anderen in dat gedeelte zijner redevoering, waarin hij, over afsnijdingen in Westvlaanderen en van zijne eigene ter zijdeschuiving als voormaligen ambtenaar *ego amore*, melding maakt, en die de eerste doet voorkomen als dwingelandij, de laatste als strijdig met [illegible] van London!!

Maar betwist dan Z. E. Mog. aan het gouvernement [illegible] om, bij jaarlijksche aftreding, zoo als in Westvlaanderen het geval is geweest, andere ambtenaren, van welken het meer medewerking tot bevordering der algemeene belangen kan verwachten, te benoemen in plaats van dezulken, die hetzelve regtstreeks tegenwerkten? Intusschen bedient Mr. J. L. A. Luijben in conscientie, dat het traktaat van London [illegible] om dat Z. M. wijsselijk begrepen heeft, eenen Mahometschen District-schout van zijnen post te ontslaan, voor welken hij niet geschikt was? Wel Mr. J. L. A. Luijben! wel Mr. J. L. A. Luijben!!! *nonne te ipsum?*

Voorts gewaagt hij nog, in den toon des beklags, van de niet volledige uitvoering van het concordaat. Tot hier dachten wij, dat de uitvoering van het concordaat tot de attributien des Konings behoorde, maar wat ons het meest verwonderd heeft, is de ultra-liberale moed, waarmede Z. E. M. zich over dit punt doet hooren, dat Zijne Heiligheid, zoo onduidbelzinnig, zijne goedkeuring [illegible] aan het Hoofd van onzen Staat heeft te kennen gegeven, [illegible] twijfelt hij dan aan 's Paus onfeilbaarheid? Wanneer [illegible] dat, als Rome gesproken heeft, [illegible] dan geen gehoorzame zoon [illegible]

Het spreekt van zelf, dat Z. E. M. zich niet gunstig over de Hervormden uitlaten, wesshalve hij, in eenen adem, over hunne bloedplakkaten, over de Dordsche Sijnode &c. &c. spreekt, en jammer, dat Servetus hem niet is te Binnen gevallen, want dan van had hij overheerlijk partij kunnen trekken. Maar is de [illegible] der hervorming niet, uit haren aard, een geest der verdraagzaamheid, en werden niet overal de beginselen der [illegible] kracht, waar men anderen vervolgde? Dan, het [illegible] geene Hervormden geweest, die de Anabaptisten [illegible] dezen geslacht, die den *Burgkoningen* [illegible] vuren aangestookt, die de *autodafés* [illegible], die de *Dragonnades* hebben bevolen? Of was misschien [illegible] een Calvinist als Granvelle een Lutheraan, omdat Mr. J. L. A. Luijben [illegible] plakkaten wil spreken?

Milder voorzeker dan Mr. J. L. A. Luijben denkt de vorige Aartsbisschop van Mechelen, de beroemde de Praut, over de Hervorming, daar deze dezelve, in den verleden jare openlijk en ten aanhoore van geheel Europa, voor eene der voordeligste gebeurtenissen in de nieuwere geschiedenis, in de Kamer der Gedeputeerden te Parijs, verklaarde. En hoe var het [illegible] af is, dan zijne meening door verlichte Katholijken zoude worden [illegible] geschroken, blijkt ten duidelijkste uit eene [illegible]

door eenen beroemden roomschen geleerde geschreven, en door beroemde roomsche geleerden in het Nationaal Institut van Frankrijk bekroond: wij bedoelen de verhandeling van C. Villers *over den geest en invloed der Kerkhervorming* van Luther.

Mr. J. L. A. Luyben leze dezelve, want zij behelst iets meer en iets anders, dan *den Catholieken Pedagoge* van *Pater* van den Bossche, die, naar het schijnt, zijn *vade-mecum*, en, in zijn oog, het *non plus ultra* van godsdienstige, geschiedkundige en anti-protestantsche wijsheid is.

Ten slotte heeft de spreker nog uitgeweid over de klagten der Ingezetenen van Oosterhout en Tilburg, als ware ten hunnen opzigte de grondwet verkracht, om dat men in hunne steden schutterijen wil organiseeren, daar zij geene 2500 zielen tellen.

De Heer Donker Curtius heeft hierop, in de zitting van Zaterdag 13 Maart, tot zijne ambtgenooten gezegd, dat (en alle Noord-Brabanders, behalven Mr. J. L. A. Luyben, weten dit) Oosterhout 7000, en Tilburg 11000 zielen telt, en dat, zoo men Z. E. M. Mog. wilde doen gelooven, er openbare schennis der grondwet in dit, dan voorkomen en listiglijk te insinueren, dat de bevolking minder is, zulks openlijke overdrijving en bedrog is. Z. E. M. voegde er niets anders bij dan de eigene woorden van Mr. Luyben: *ex uno disce omnes*: dat is, zoo als het een is, is het ander.

Gelukkig voorwaar, dat de Heer Mr. J. L. A. Luyben de *Groote Lapen* niet is, want anders bleef hij altijd van wege Noord-Braband, zitting houden.

Eclecticus.

Rotterdam, den 9 Maart 1830.

Het ware, in den tijd, dien wij beleven, te wenschen, dat alle Zuid-Nederlanders, welke met vereerende talenten zijn begiftigd, dezelve eenig en alleen toewijdden aan de bevordering van het goede, aan de uitbreiding van beschaving en verlichting, en alzoo medewerkten tot den bloei en den roem van een dierbaar vaderland.

Gelukkig zijn er, op Zuid-Nederlandschen bodem, mannen, die al hunne krachten tot bereiking van zulk een doel inspannen en niet zelden, hoe gering hun getal zij, zegevieren over den wederspannigen geest en over den invloed der zulken, wier ingebeelden waan of *moedwil* alles aanwendt, om de eenmaal zoo duur gekochte rust te storen, en ons een nieuw proefje te geven van het *heilzame* der omwentelingen.

De Noord-Nederlander echter, door gelijke [illegible] geleerd, van warme liefde tot Vaderland en Koning doordrongen, vermengt geenszins [illegible] hartelijk reikt hij de [illegible] van ziel en *één* van Nederland door alle gepasten [illegible] en verhoogen.

Deze en gene gedachten vervulden ons, bij het zien opvoeren van het treurspel Johanna en Margaretha van Vlaanderen door den Hr. Eduard Smits vervaardigd. — Deze letterkundige, door zijne Maria van Bourgondien, zijne *Overstroming*, en andere vruchten van zijnen geest, reeds gunstig bij zijne landgenooten bekend, geeft met dit treurspel weder het levendigst bewijs van vurige belangstelling en blaken den ijver voor den vaderlandschen roem, niet minder dan van zijnen helderen blik in deszelfs wezenlijke belangen, dichterlijk genie en hooge kennis van de geschiedenis van onzen eerbiedwaardigen grond. Wij schromen geenszins hem des de Broederhand, als eendergenen, dien wij boven bedoelen, toe te reiken, en het Vaderland zulk een burgen geluk te wenschen.

Het [illegible] lezers gewis met [illegible], [illegible] de geschiedenis te leeren, [illegible], waarop de Heer S. zijn stuk gegrond heeft, en van dewelke hij met betrekking tot het tijdperk, waarin wij *thans* leven, een [illegible] gepast gebruik heeft gemaakt.

Johanna en Margaretha, dochters van Boudewijn van Constantinopel, hebben, van hunnen vader, de heerschappij over Vlaanderen gekregen, en regeren, beurt bij beurt, ieder gedurende een jaar. De dag is daar, op den welken Johanna het gebied moet afstaan aan hare zuster. Zij was getrouwd met *Ferrand*, dien zij inwendig [illegible] blaakt van [illegible] liefde voor *Bouchard d'Avesnes*, haar zusters echtgenoot. *Avesnes* was weleer priester, doch verbrak zijne liefde van Magaretha, zijne [illegible] aan Rome. Aan zijn hof weet men dit niet, doch zijn hart verwijt hem gedurig zijne [illegible], en eene [illegible] [illegible] vervult hem. Vroeger had hij hevige twisten gehad met een ijverzuchtig prelaat, Stephanus genaamd, die in het Oosten naar de [illegible] waardigheid stond, doch door den grafelijken priester daarin verhinderd werd. Innocentius III, door den graaf onderrigt van de heerszuchtige pogingen des laatsten, en voor de mogelijke gevolgen daarvan voor *zijn* gezag bedacht, deed hem naar Rome terug roepen.

Stephanus, gloeijende van wraak, en bekend met het in het oog der kerk onwettig huwelijk van den graaf, weet zich in de gunst des Pausen te herstellen, een *ban* tegen *Avesnes* van hem te verkrijgen en tevens den last, om dien, in Vlaanderen, alwaar zich de Graaf met Magaretha bevond, tegen hem in werking te brengen. Ijlings gelijktijdig verschijnt aan het hof van *Avesnes* de ridder *Dampierre* (vriend van *Fernand*, langen tijd gevangen geweest te Parijs.), zoo, om het gedrag van Johanna te bespieden, als om de komst van *Fernand* voor te bereiden. — Hij vernoemt, dat *Avesnes* in eene soort van zinsverbijstering verkeert, en ongeschikt is, om de teugels des bewinds te voeren, weshalve hij zich vleit, de liefde, welke hij vroeger Magaretha heeft toegedragen, bekroond te zullen zien. — In deze omstandigheden vertrouwt *Johanna* haar geheim aan *Arnoul*, bevelhebber van het slot Rupelmonde, en eindelijk openbaart zij hare misdadige liefde aan *Avesnes* zelven. Zij wordt terug gestoten, schaamt zich en wil zich met hare zuster Magaretha (een voorbeeld van deugd en getrouwheid) verzoenen, maar liefde en jalousie weerhouden haar. — De [illegible] van een en ander onderrigt, weet er een gepast gebruik van te maken. — De ban, dien hij tegen *Avesnes* moet uitspreken, vergenoegt geenszins zijne wraakzucht. Hij wil zijn doel. Johanna wordt door hem onderrigt van het geheim, hetwelk *Avesnes* drukt en van de straf, welke door de Kerk wordt bedreigt ingeval hij het huwelijk niet verbreekt, dat hem in Palestina aan Magaretha heeft verbonden. — Zij bedient er zich van, om deze te trachten over te halen, om den echt met hare zuster te verbreken. [illegible] gene aanmoedigt, om van hem te scheiden. — [illegible] angst gedreven, bewilligt, doch Margaretha, haar eens gegeven woord en hare liefde getrouw, wil haren echtgenoot niet begeven. Vergeefs zijn de pogingen des legaats, vergeefs die van *Avesnes* zelven, om hem te verlaten. Weldra nadert het oogenblik, waarop de hoofden des volks en de staten hunnen nieuwen Souverein zullen huldigen. Men wacht slechts op Margaretha en Avesnes. Hij bestijgt den troon. Het formulier van onderwerping en gehoorzaamheid is voorgelezen. — Eenklaps verschijnt Stephanus, en spreekt den banvloek uit. Avesnes is ontroerd. — Margaretha buiten zich zelven. — Johanna zegeviert — en de verradering gaat, door eene slaafsche vrees bevangen en ontsteld, uiteen, herkleedende banvloek! de banvloek! Avesnes twijfelt niet, of het [illegible] hem gedaan. Hij wil vlugten — geheel alleen. — Hij [illegible] gesteld, te blijven — vertrekt — maar wordt door [illegible] dolheden aangehouden. — Verontwaardigd — zijne [illegible] nemende, zich met kracht verdedigende — [illegible] door Arnoul, Dampierre en Fernand (die zamenlijk [illegible] gekeerd) doodt hij den [illegible], verstrooit de [illegible], besluit Rome's vloek te trotseeren en zich op Johanna te wreken. — Deze, het slagtoffer harer driften en van den raad van Stephanus, met verwijtingen overladen, ontzet over de terugkomst van Fernand, haren gemaal, verzekert van zijne wraak niet te zullen ontgaan, geeft zich zelve den dood.

Wij bespeuren uit deze korte opgave der geschiedenis, [illegible] onderwerp belangrijk en der bewerking overwaardig [illegible] heer S. heeft de belangrijkheid verhoogd, door de eenheid, [illegible] zijn stuk kenmerkt, door de fraaiste tirades, [illegible] waarmede hij zijne karakters voorhoudt, en de [illegible], waarop hij dezelve doet uitkomen. Wat wij [illegible] meer wenschten, werd ons dubbel door [illegible] eene te lange dialogue echter en te vrije [illegible] van tooneelen. Heer heeft ook het stuk van den heer S. met alle fransche treurspelen, de besten niet uitgezonderd, gemeen. Bij deze aanmerking zij het ons vergund, den wensch te uiten, dat wij het lot van Avesnes, in het laatste bedrijf, gaarne hadden zien opgehelderd.

Daar wij het stuk niet, dan uit de vertaling kennen, [illegible] nog slechts door de uitvoering, zijn wij buiten de gelegenheid den lezer eenige der schoonste plaatsen mede te deelen. Het strekt ons, dewijl de vertaler groote verdiensten bezitten, [illegible] zigtbaren indruk, die dezelve te weeg brogten, kunnen [illegible] rustheid besluiten, dat de vertaling voortreffelijk is. Naar men ons verzekerd heeft, danken wij dezelve aan den heer *van Enst Kooy*, ons van elders, als vaderlandsch dichter, niet ongunstig bekend. Wij zullen over de uitvoering zwijgen. Dezelve had beter *kunnen* zijn, alhoewel Bingley voor *Avesnes*, en Mejufvr. Hendt voor *Margaretha*, zeer hebben uitgemunt en allen lof verdienen. Het *van der Linden* mogen [illegible] niet vermeld laten.

WAT EEN MENSCH TOCH AL WIJSHEID IN ZICH VEREENIGEN KAN!

Ten bewijze van het aanwezen van eenen *Steven van der Klooi, omnis homo*, of zoo als de man zelf zich zou uitdrukken, *un homme universel* in Nederland, laten wij hier eene opgave volgen van eenige der titels van zekeren welbekenden jonkheer.

1e. Oud luitenant der landmagt.
2e. Adjunct en fungerend houtvester.
3e. Lid van den raad van administratie van een Atheneum.
4e. Lid van eene school-commissie en tevens thesaurier.
5e. Regent van stads gevangenhuizen.
6e. Inspecteur van provinciale gevangenhuizen.
7e. Lid van den kunstig en wetenschappelijk gezelschap.
8e. Onderwijzer in de teekenkunst.
9e. idem, in de wiskunde.
10e. Lid en orateur van eene zekere maatschappij.
11e. Lid van een collegie ter examinering van vroedmeesters, vroedvrouwen en apothecars.
12e. Commissaris eener Societeit.
13e. Officier bij de Schutterij.
14e. Chirurgijn van een Corbeau en bekroonde toonkunstige verdiensten.

enz. enz. enz.

Wij willen niet gehouden zijn, deze titels naar rang te hebben medegedeeld. Alleen zij hierbij nog opgemerkt, dat wij slechts *eenige* van 's mans titels hebben opgegeven en zelfs de voornaamste hebben achterwege gelaten. Men zou anders ligt denken, dat het scherts ware.

Zulk een *veelweter*, of ten minste zwaar beladene, verdient een standbeeld. Zoo ver zijn wij nog niet; maar toch is het hoofd, waar zoo veel wijsheid in steekt, reeds door steen (d. i. lithographische) vereeuwigd, en dat is — voor het tegenwoordige — reeds toch wat.

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTER-KUNDIGE BERIGTEN.

Oostersche onderwijzingen tot bestiering van het leven, vertaald door J. W. KAN, ALPHEN Gz. Te 's Gravenhage bij A. KLOOTS 1830, in 8°. gr. 88 Blad. *f* 0,90

Ons is ter hand gekomen een fransch werkje getiteld: *l'Economie de la Vie Humaine*, van den heer S. DE LA DOUSSE. Hij vertaalde dit uit het chineesch, in welke taal het was overgebragt uit het sanskrit. Oorspronkelijk echter werd hetzelve, zoo als het voorhanden zegt, opgesteld in de taal der Braminnen en ontdekt in den tempel van LAMA. Zoo begint het voorberigt van dit boekske. Wij moeten bekennen dat deze aanhef onze nieuwsgierigheid naar den inhoud had opgewekt; wij vermeenden, in dit korte bestek, engelsche, chineesche, indiaansche, ja nederlandsche zinrijke denkbeelden vereenigd te vinden, en spijden koopen, ons een genoeglijk uurtje te bezorgen, dewijl de vertaler, zeer *pour* in het voorberigt, zegt: » en twijfelen niet of gij zult niet genoegen jezen. Bij het einde van onze lezing, kwam ons het spreekwoord te binnen: *Veel geschreeuw, maar weinig wol!* en hierop zouden wij gevoegelijk kunnen eindigen, ware het niet, dat wij ons oordeel eenigzins wilden toelichten.

Het boekske bevat zes afdeelingen, welke over *de pligten van elken menschen in het bijzonder; de driften, of hartstogten; huislijke betrekkingen; maatschappelijke betrekkingen; maatschappelijke pligten en Godsdienst* handelen. Deze onderwerpen zijn redelijk goed uitgewerkt, doch leveren geene nieuwe denkbeelden op, om welke reden de vertaler ook zijne Chineezen en Braminnen wel te huis had kunnen laten. Hij, die er echter op gesteld is, eenige wijze lessen en bekende raadgevingen, omtrent dergelijke onderwerpen, in eenige weinige bladzijden vervat te vinden, zal dit boekske niet onvoldaan uit de hand leggen.

HOOGE PRIJZEN der 5de KLASSE, 148ste LOTERIJ.

Eerste Trekking. No. 5417, een prijs van *f* 1000.

Tweede Trekking. No. 19626, een prijs van *f* 10,000. No. 17650 19676, 17998, 13450, ieder een prijs van *f* 1000.

Derde Trekking. No. 16758, 2289, 18163, ieder een prijs van *f* 1000.

Vierde Trekking. No. 1076, 5032, 19865, 4477, ieder een prijs van *f* 1000. No. 4032, een prijs van *f* 5000.

Vijfde Trekking. No. 8741, 17041, 15701, ieder een prijs van *f* 1000. No. 4032, een prijs van *f* 100,000.

Zesde Trekking. No. 6852, een prijs van *f* 1000.

De Mailpaijzen als de vorige week.

ADVERTENTIEN.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA zullen op Maandag den 29sten Maart 1830, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, aan den minstdoende, in het openbaar besteden:

Het onderhoud van RESPA RADEN in Nederland, REPARATIEN, aan het gebouw genaamd den *Prinsen*, staande aan de straat, genaamd: naar de Gasthuisvelden, binnen deze Stad, gekwoteerd Lett. B, No. 515, ten einde hetzelve in te richten tot kazerneering van troepen.

De Konditien van Aanbesteding, liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op Stads Secretarie, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads Architect A. J. GROOTENS.

BREDA, den 22 Maart 1830.

DE ROIJ, vt.
Ter ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

BEKENDMAKING.

Burgemeester en Assessoren van Dinteloord en Princeland zullen, op vrijdag den 2e. April 1830, des voormiddags ten tien ure, ten Raadhuize van Dinteloord, krachtens besluit van de Edele Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie, dato 5e. Maart 1830, Littera S. S., onder nadere approbatie van Hunne Edele Groot Achtbaren, in het openbaar, aan den minstnemende, besteden.

Het doen van eenige veranderingen en vernieuwingen aan het WOONHUIS in de gemeente Dinteloord, tot dienst van een GEMEENTE-HUIS met de daartoe benodigde materialen.

Zullende mede ten zelve dage en gemelde Raadhuizen ten verkoop en verkoop worden aangeboden, het OUDE RAADHUIS derzelve gemeente, hetzij bij afstand of afbraak.

Bestek en conditien met de teekeninge zijn, van heden af, tot den dag der besteeding, ter Secretarije van gemelde gemeente, voor een ieder, die daarbij belang heeft, te zien, des voormiddags van 10 tot 12 uuren.

Dinteloord, den 23e Maart 1830.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
J. JISKOOT, vt.
Ter ordonnantie van denzelven,
de secretaris,
STRIJK VAN BERGEN.

Se trouve chez N. VAN DER MONDE, à *Utrecht*, et F. P. STERK, à *Breda*, la Brochure, ayant pour titre AUX BELGES, traduction du [illegible] en AD BELGAS par J. J. [illegible], prix 50 Cents.

Van de Hollandsche Vertaling door J. J. [illegible] zijn nog eenige weinige Exempl. te bekomen.

DEPOT Chez BROESE & COMP. à *Breda*.

SOCIÉTÉ BELGE
DE PROPAGATION ÉCONOMIQUE
DES BONS LIVRES.

Une des conditions essentielles de la multiplication des lumières est l'economie du procédé à l'aide duquel on parvient à les répandre. Un bon livre, un livre qui traite une matière intéressante pour la majorité des lecteurs et qui par l'élévation de son prix n'est qu'à la porte du petit nombre, manque le but que s'est proposé l'auteur, et intrudait dans la plus libre des républiques, celle des lettres, le privilége de l'aristocratie financière.

L'association que l'on propose n'a pas cet inconvénient. Des ouvrages [illegible] les principes de la religion et de la morale, [illegible] et qui intéressent à la société, [illegible] de la femme: voilà ce que [illegible] souscripteurs, ou plutôt ce qu'ils se donneront [illegible] garantie est la plus sûre de toutes.

CONDITIONS.

Chaque sociétaire reçoit un exemplaire de tous les ouvrages que la société fait publier pendant le courant de l'année, moyennant une rétribution annuelle de 6 florins des Pays-Bas (12 francs), payables par mois à la fin du mois de Décembre de chaque année.

La société publie par an [illegible] contenant ensemble [illegible] page [illegible] environ 8 à 12 [illegible] approximative de 60 [illegible]

La couverture de chaque volume indique le nombre de feuilles dont il est composé, le prix de chaque feuille de 16 pages est de CINQ CENTS pour les souscripteurs seulement. On le double pour le public.

Toutes les feuilles qui dépassent le nombre de 120 par année sont fournies *gratis*.

Pour être souscripteur, il suffit de se faire inscrire, [illegible] Décembre de chaque année, [illegible]

Les sociétaires qui ne renonceront point [illegible] pendant la première quinzaine de Décembre, seront [illegible]

Tous les ouvrages sont uniformément imprimés [illegible] papier [illegible] caractères neufs, conformément aux volumes [illegible]